

Een melding als klokkenluider?

DE FEDERALE OMBUDSMAN KAN JE HELPEN!

Meen je misbruik, onregelmatigheden of fraude vast te stellen binnen een federale overheidsinstantie of een bedrijf waar je werkt of waar je voor je werk mee in contact komt?

Dan kan je dit als klokkenluider melden bij het Centrum Integriteit van de federale Ombudsman.

Klokkenluiders spelen een belangrijke rol want ze zijn vaak de eerste die misstanden op het werk kunnen vaststellen. Ze dragen bij aan een cultuur van verantwoordelijkheid en integriteit. Toch aarzelen velen om hun ongerustheden of vermoedens te melden omdat ze bang zijn zelf negatieve gevolgen of represailles te ondervinden van het feit dat ze de situatie aangekaart hebben.

Het Centrum Integriteit van de federale Ombudsman onderzoekt in alle vertrouwelijkheid meldingen van integriteitsschendingen en inbreuken op de wetgeving binnen een werkcontext. Het beschermt ook de klokkenluiders tegen represailles.

Onze rol verschilt naar gelang van de sector waarover de melding gaat.

Ontdek in deze brochure hoe ons Centrum Integriteit je kan helpen.

Federale publieke sector

We onderzoeken meldingen van integriteitsschendingen binnen federale overheidsinstanties. Het kan gaan om meldingen van misbruik, onregelmatigheden, vriendjespolitiek of fraude. In de federale publieke sector voeren we ook de onderzoeken van deze meldingen uit en stellen we onderzoeksverslagen op met eventuele aanbevelingen.

Privésector

We kijken de meldingen van inbreuken op de wetgeving in de privésector na en we bezorgen ze aan de autoriteiten die bevoegd zijn om ze verder te onderzoeken. In principe voeren we in de privésector geen onderzoeken uit.

Er zijn bevoegde autoriteiten voor de meeste gebieden waarin de wet voorziet.

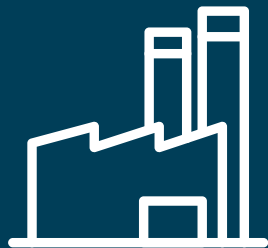

In beide sectoren is anoniem melden mogelijk.

Bescherming van klokkenluiders

Zowel in de publieke als in de privésector beschermen we klokkenluiders tegen eventuele represailles.

Privésector

Wij kunnen je helpen

In de privésector onderzoeken we meldingen van inbreuken op de wetgeving:

- ✓ van huidige of voormalige personeelsleden (stagiairs, vrijwilligers, aandeelhouders, leveranciers, enz.);
- ✓ die deze informatie verkregen in een werkcontext (behalve in de financiële sector);
- ✓ over feiten die hebben plaatsgevonden binnen een bedrijf of vereniging (daaronder vallen ook VZW's, feitelijke verenigingen, ziekenhuizen);
- ✓ in één van de gebieden waarin de wet voorziet.

Anoniem melden is mogelijk.

Je vindt de lijst van de gebieden waarop je volgens de klokkenluiderswetgeving een inbreuk kan melden op **www.federaalombudsman.be**, rubriek "Klokkenluiders"

Je melding kan bijvoorbeeld gaan over:

- Een bedrijf dat niet-conforme en gevaarlijke producten verkoopt.
- Een bedrijf dat de wetgeving inzake openbare aanbestedingen overtreedt.
- Een bedrijf dat de milieuwetgeving niet naleeft.
- Een bedrijf dat personeel in het zwart tewerkstelt.
- ...

Wij kunnen je niet helpen

We kunnen je niet helpen als je melding niet gaat over een inbreuk op de wetgeving binnen een bedrijf of als je melding niet gaat over één van de gebieden waarin de wet voorziet.

Wat we ook niet kunnen onderzoeken:

- ✘ een melding die gaat over de nationale veiligheid, over rechterlijke beraadslagingen en het strafproces. Ook mag het medisch geheim en het beroepsgeheim van advocaten niet geschonden worden.
- ✘ feiten van pesten of geweld op het werk waar je het slachtoffer van bent. Die moet je melden aan de vertrouwenspersoon of preventie-adviseur.
- ✘ feiten van discriminatie of racisme. Die moet je melden bij Unia.

Federale publieke sector

Wij kunnen je helpen

Wij onderzoeken meldingen van integriteitsschendingen:

- ✓ van huidige of voormalige personeelsleden van een federale overheidsinstantie (stagiairs, vrijwilligers, zelfstandigen, leden van de raad van bestuur, leveranciers, onderaannemers, enz.);
- ✓ die informatie verkregen hebben in een werkgerelateerde context;
- ✓ over handelingen die plaatsvonden binnen een federale overheidsinstantie;
- ✓ en die het algemeen belang schaden.

Anoniem melden is mogelijk.

We kunnen je helpen als het gaat om:

- ✓ een schending van een wet, besluit, omzendbrief, regel of interne procedure, die een bedreiging vormt of schadelijk is voor het algemeen belang;
- ✓ een handeling die een onaanvaardbaar risico inhoudt voor het leven, de gezondheid of de veiligheid van personen of voor het milieu;
- ✓ een ernstige tekortkoming in de professionele verplichtingen of een ernstig geval van wanbeheer;
- ✓ het bewust bevelen of adviseren aan een persoon om een integriteitsschending te begaan.

Het kan gaan om verduistering van goederen, onregelmatigheden in een openbare aanbestedingsprocedure, vriendjespolitiek, belangenconflicten of machtsmisbruik.

De lijst met federale overheidsinstanties waarover wij meldingen behandelen vind je terug op www.federaalombudsman.be/nl/meldingen-in-publieke-sector-die-we-onderzoeken

Wij kunnen je niet helpen

We kunnen je **niet** helpen als je melding niet over een integriteitsschending gaat. Daarvoor kun je terecht bij andere diensten.

We kunnen je niet helpen als het gaat om:

- ✘ een melding die uitsluitend betrekking heeft op je individuele situatie of persoonlijk belang en geen bedreiging vormt of schadelijk is voor het algemeen belang.
- ✘ pesterijen of geweld op het werk. Die moet je melden aan de vertrouwenspersoon of aan een preventieadviseur.
- ✘ discriminatie of racisme. Daarvoor kan je terecht bij Unia.
- ✘ feiten met betrekking tot de politie kan je melden aan het Comité P.
- ✘ feiten met betrekking tot de inlichtingen- en veiligheidsdiensten kan je melden aan het Comité I.

Wij beschermen je tegen represailles

Als klokkenluider ben je beschermd door de wet. Er mag geen enkele vergeldingsmaatregel of “represaille” genomen worden tegen jou of elke andere persoon die gelinkt is aan je melding. Een federale overheidsinstantie of een bedrijf kan, op basis van een melding, geen maatregelen nemen die de beschermde personen schade berokkenen, zoals een ontslag, een disciplinaire maatregel, een negatieve evaluatie, weigeren van een bevordering, een overplaatsing,...

Jouw moed wordt beschermd. Als klokkenluider ben je automatisch beschermd tegen represailles, zelfs als je melding onjuist of ongegrond blijkt.

Heb je de feiten niet bij ons maar intern of bij een andere externe autoriteit gemeld? Dan zullen we je ook beschermen.

Je hebt geen recht op deze bescherming als je moedwillig onjuiste of oneerlijke informatie hebt doorgegeven.

Denk je slachtoffer te zijn van represailles?
Dien een klacht in voor vergeldingsmaatregelen via
[https://www.federaalombudsman.be/nl/
klachtenformulier-wegens-vergeldingsmaatregelen](https://www.federaalombudsman.be/nl/klachtenformulier-wegens-vergeldingsmaatregelen)

Ondersteuning voor klokkenluiders

Als klokkenluider kun je een beroep doen op steun van het Federaal Instituut voor bescherming en de bevordering van de Rechten van de Mens (FIRM), een onafhankelijke publieke instelling.

Het kan gaan om:

- juridische bijstand;
- psychologische hulp;
- loopbaanbegeleiding;
- technische ondersteuning of mediatraining.

Het FIRM kan je ook helpen als je de melding publiek maakt of in de media brengt. Het FIRM zal zelf die ondersteuning bieden of via de tussenkomst van advocaten, psychologen of loopbaancoaches die gespecialiseerd zijn in deze materie.

Ben je klokkenluider en heb je nood aan ondersteuning?
Vraag de hulp van het Federaal Instituut voor bescherming en de bevordering van de Rechten van de Mens via www.federaalinstituutmensenrechten.be

Een melding indienen?

Je melding moet betrekking hebben op gebeurtenissen die in een federale overheidsinstantie, een bedrijf of een vereniging hebben plaatsgevonden en waarvan je in een werkgerelateerde context kennis hebt gekregen.

Je bent niet verplicht om de feiten eerst intern te melden voor je ons contacteert. Je kan een integriteitsschending of inbreuk op de wetgeving ook rechtstreeks bij ons melden.

Wij zijn gebonden door het beroepsgeheim. Je persoonlijke gegevens en je melding worden strikt vertrouwelijk behandeld. Wij maken je identiteit nooit bekend.

Contacteer ons

Online

Dien een melding in op www.federaalombudsman.be, rubriek “klokkenluiders”.
Stel je vraag via integriteit@federaalombudsman.be

Telefonisch

Weet je niet of wij je kunnen helpen? Of wens je meer informatie vooraleer je effectief een melding indient?

Bel ons gratis nummer 0800 99 961

- Op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 9u tot 12u30
- Op donderdag van 13u30 tot 17u

Woon je in het buitenland? Bel ons dan op +32 2 289 27 27

Op afspraak

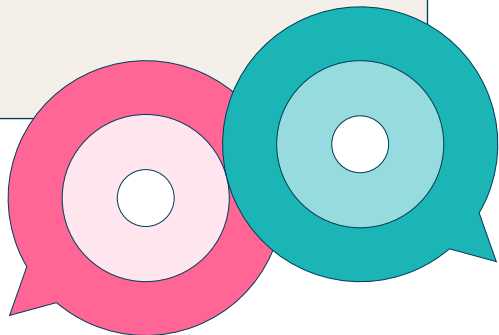
Praat je liever persoonlijk over je probleem met één van onze medewerkers, maak dan een afspraak op 0800 99 961 of via integriteit@federaalombudsman.be

Meldingen van klokkenluiders

Dagelijks kloppen klokkenluiders bij ons aan om misstanden te melden.

Hieronder lees je enkele voorbeelden van meldingen die de federale Ombudsman ontving en behandelde.

De voornamen zijn verzonnen en de foto's komen uit fotodatabanken.

Christine meldt de onregelmatigheden van haar leidinggevende

Christine werkt bij een overheidsinstantie en ontdekt dat er onregelmatigheden begaan worden op het werk. Ze is bang voor represailles als ze de feiten intern bekend maakt en dient een melding in als klokkenluider bij de federale Ombudsman.

We starten een onderzoek. Christine is beschermd als klokkenluider. Ons onderzoek wijst uit dat bij de overheidsinstantie waar Christine werkt de wetgeving over openbare aanbestedingen niet gerespecteerd is, dat werknemers misbruik hebben gemaakt van kredietkaarten van het werk en onterecht van voordelen hebben genoten.

We maken een verslag met aanbevelingen over aan de overheidsinstantie. Zo bevelen we aan om de terugbetaling te vragen van de onterecht verkregen voordelen en een intern controlemechanisme op te zetten. De overheidsinstantie heeft daarna de nodige maatregelen genomen om deze aanbevelingen uit te voeren.

Radouane meldt fictieve zorgprestaties

Radouane gaat als verpleger aan de slag bij een medisch centrum. Al snel vermoedt hij dat het centrum afspraken en behandelingen factureert aan patiënten die deze zorg nooit ontvangen hebben.

Hij is verontrust en besluit dit verder te onderzoeken. Hij ontdekt elementen van fraude waar enkele collega's van het administratief en verzorgend personeel bij betrokken zijn. Patiënten ontvangen facturen voor zorg die ze niet gehad hebben en het geld van deze valse facturen wordt verduisterd. Hij contacteert de federale Ombudsman.

We onderzoeken zijn melding en geven zijn dossier door aan het RIZIV voor verder onderzoek. Radouane krijgt bescherming als klokkenluider.

Inge wordt ten onrechte ontslagen nadat ze fraude gemeld heeft

Inge heeft een melding ingediend over feiten van fiscale fraude bij haar werkgever. Ze wordt beschermd als klokkenluider. Enkele maanden later wordt ze ontslagen. Haar werkgever geeft als reden van het ontslag dat ze niet efficiënt genoeg werkt.

Voor ze haar melding als klokkenluider indiende, kreeg Inge nochtans altijd positieve evaluaties. Ze vindt dus dat ze het slachtoffer is van represailles en dat haar melding de echte reden is voor haar ontslag. Ze dient een klacht in wegens represailles bij de federale Ombudsman. Wij vragen daarop aan de werkgever om te bewijzen dat er geen verband is tussen Inge haar melding en het ontslag.

We onderzoeken het antwoord van de werkgever en we stellen vast dat hij dit niet kan bewijzen. In het verleden kreeg Inge geen enkele negatieve opmerking over de kwaliteit van haar werk. We raden de werkgever dus aan om Inge te vergoeden voor de schade die ze heeft geleden als gevolg van haar melding.

**de federale
Ombudsman**

Verantwoordelijke uitgevers: D. Baele en J. Aass

Lay-out en druk: Centrale drukkerij van de Kamer van volksvertegenwoordigers

We moedigen de verspreiding van de inhoud van deze brochure (geheel of gedeeltelijk) voor niet-commerciële doeleinden aan op voorwaarde dat de bron wordt vermeld.

Deze brochure bestaat ook in het Frans onder de titel:

Un signalement en tant que lanceur d'alerte ? Le Médiateur fédéral est là pour vous aider.

D/2024/13.380/2

Klokkenluiders beschermen, dat is onze opdracht.

de federale
Ombudsman

www.federaalombudsman.be • 0800 99 961

Centrum
Integriteit